

invariabilă *ще* (< *Хоще*) și prezentul verbului de conjugat (*šte piša*). În literatură, precum și în vorbirea curentă sau în cea populară, în afară de aceasta se mai întâlnesc și următoarele forme de viitor:

1. *šte* (invariabil) + *un verb la prezent* precedat de *da* (în terminologia noastră — de *conjunctivul prezent*): *šte da piša*;

2. *šta, šteš* etc. + *prezentul verbului de conjugat*: *šta piša, šteš pišeš* etc.;

3. *šta, šteš* + *un verb la prezent* precedat de *da*: *šta da piša, šteš da pišeš* etc.

Cităm încă două forme arhaice, interesante pentru problema noastră:

4. *inf. verb.* + *aux.* *šta, šteš, šte, štem, štete, štat*: *pisa-šta, pisa-šteš* etc.

5. *aux. šta, šteš* etc. + *inf. verb.*: *šta pisa, šteš pisa* etc.

Cele mai frecvente forme, în afară de *šte piša*, în limba literară și în vorbirea populară sînt cele menționate sub 1 și 3.

În limba bulgară, ca și în limba română, există și construcții formate cu verbul *imam* „a avea” variabil sau invariabil, „care au sens de viitor”. Aceste construcții sînt următoarele:

1. Auxiliarul variabil *imam* + *un verb la prezent* precedat de *da*: *imam da piša, imaš da pišeš* etc.;

2. Auxiliarul invariabil *ima* + *un verb la prezent* precedat de *da*: *ima da piša, ima da pišeš* etc.

Avem a face, prin urmare, cu prezentul verbului *a avea* + *conjunctivul prezent* al verbului de conjugat, sau, în cel de al doilea caz, cu forma invariabilă *ima* + *conjunctivul prezent* al verbului de conjugat.

Majoritatea lingviștilor bulgari nu includ aceste ultime construcții în paradigma viitorului¹. Faptul trebuie menționat, pentru că această poziție a dus oarecum la neglijarea studierii acestor forme în limba literară, dar mai ales în dialecte, unde informațiile cu privire la aceste forme lipsesc aproape cu totul. În *Dialectologia limbii bulgare*² Stoiko Stoikov nu amintește aceste procedee de formare a viitorului. De asemenea, ele nu sînt consemnate nici în *Bългарски диалектен атлас* vol. I (harta 179, întrebarea 91). K. Popov observă că „în afară de particula *šte* viitorul se formează și cu verbul *ima* (*ima da igraem*)”³. Dintre gramaticile limbii bulgare formele cu *ima* sau *imam* sînt introduse în paradigma viitorului de P. Kalkandjiev⁴ și de N. Kostov⁵. O poziție activă, polemică, împotriva acestui punct de vedere o adoptă A. A. Teodorov-Balan⁶, care vorbește, în cazurile analizate mai sus, de o legătură sintactică specială, nu de o categorie morfologică. Într-o lucrare mai recentă același autor considera însă că *ima* (invariabil) în componența unui

¹ Cf. L. Andreiçin, M. Ivanov, K. Попов, *Съвремен български език*, vol. II, Sofia 1957, p. 56—57.

² Cf. *Българска диалектология*, Sofia, 1962, p. 143—150.

³ Cf. *Говорът на с. Габаре Белослатинско* Известия на института за български език. Sofia 1956, p. 138; Sînt interesante observațiile făcute de autorul citat cu privire la limba literară (*Съвремен български език. Синтаксис*, Sofia, 1963, p. 111—112).

⁴ *Българска граматика*, Plovdiv, 1938, p.

⁵ *Българска граматика*, Sofia 1939, p. 147.

⁶ Cf. *Състояние на българската граматика*, Sofia, 1947, p. 150—151.